

Sygn. akt V CSK 456/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa J. R. i J. R.

przeciwko I. K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 lutego 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 2 kwietnia 2014 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
oddalając wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2014 r. Sąd Okręgowy w O. oddalił apelację powodów J. R. i J. R. od wyroku Sądu Rejonowego w O. z dnia 29 października 2013 r. oddalającego ich powództwo przeciwko I. K. o zapłatę kwoty 75.000 zł.

Spór dotyczył tego, czy przebrane na konto syna powodów, w czasie jego małżeństwa z pozwaną, środki pieniężne w kwocie 150.000 zł pochodzące ze sprzedaży mieszkania powodów w P. były przekazane jedynie na przechowanie bez prawa do dysponowania nimi bez zgody powodów (jak twierdzili powodowie), czy też stanowiły przedmiot darowizny (jak utrzymywała pozwana). Sądy obydwu instancji uznały, że pieniądze przekazane zostały przez powodów pozwanej i jej ówczesnemu mężowi w charakterze darowizny na ich rzecz.

W skardze kasacyjnej powodowie zarzucili naruszenie art. 888 k.c. w zw. z art. 890 § 1 k.c., art. 888 k.c., art. 838 k.c. i art. 65 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Powodowie oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Po pierwsze, wskazali na potrzebę wyjaśnienia, „kryteriów kwalifikacji danej umowy jako umowy darowizny i umowy przechowania w sytuacji gdy brak jest w niniejszym przypadku charakterystycznych elementów przewidzianych dla umowy darowizny takich jak: zawarcie umowy w formie aktu notarialnego, odprowadzenia podatku i zgłoszenia danej umowy do urzędu skarbowego, a także nie doszło do przekazania przedmiotu darowizny. Czy uzasadnione jest rozpoznanie i zakwalifikowanie danej umowy na podstawie takich kryteriów jak zasady doświadczenia życiowego?”.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko do oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Skarżący powinien zagadnienie to precyzyjnie sformułować, wskazując przepis prawa, z którym jest związane i argumenty prawne, które prowadzą do powstania wątpliwości co do właściwego sposobu jego rozumienia lub stosowania w określonych, uogólnionych stanach faktycznych (zob. m. in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11). Istotne zagadnienie prawne nie występuje, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą ważne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Trzeba przy tym uwzględnić, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy przy jej rozpoznaniu jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym, czy wątpliwościami prawnymi i pozwalać na ich rozstrzygnięcie.

Jako uzasadnienie wniosku skarżący wskazali, że sformułowane przez nich zagadnienie jest istotne, ponieważ błędne zakwalifikowanie umowy rodzi ujemne skutki dla stron. Uzasadnienie wniosku nie zawiera jednak pogłębionej analizy prawnej przedstawionego zagadnienia ani przywołania stanowisk doktryny i orzecznictwa w tej i w podobnych kwestiach, jak również odpowiednio

uzasadnionego wyводу wskazującego na poważny i istotny charakter zagadnienia. W rzeczywistości przedstawiony problem stanowi pytanie o prawidłowość dokonanej oceny dowodów i o zasadność zastosowania przez Sąd drugiej instancji przepisów prawa, jednak nie do stanu faktycznego przez ten Sąd ustalonego lecz do faktów, jakie – zdaniem skarżących - powinien był przyjąć za podstawę rozstrzygnięcia. Skarżący kwestionują ustalenie, że wolą powodów było przekazanie w formie darowizny środków pieniężnych, celem wspomżenia finansowego syna A. R. i jego ówczesnej żony i prowadzącą do niego ocenę przeprowadzonych dowodów, co stanowi sferę wyłączoną spod kontroli kasacyjnej na podstawie art. 398³ § 3 k.p.c. Problemy odnoszące się do tego zakresu czynności sądów obu instancji nie mogą więc stanowić przedmiotu rozważań w postępowaniu kasacyjnym, w którym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami sądu drugiej instancji (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Strona powodowa wnosiła także o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. W ocenie skarżących wątpliwości budzi wykładnia przepisów kodeksu cywilnego w zakresie oświadczeń woli. Jako wymagający wykładni powodowie wskazali art. 65 k.c. w kontekście rozróżnienia umowy przechowania (art. 835 k.c.) i umowy darowizny (art. 888 k.c.). Zdaniem skarżących wątpliwości budzi kwestia dokonania kwalifikacji umowy na podstawie zasad doświadczenia życiowego jak również uznanie, że strony zawarły umowę darowizny na podstawie wybiórczych okoliczności, przy pominięciu tych zasadniczych.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., sygn. akt II CZ 102/02, nie publ., czy z dnia 11 stycznia 2008 r., sygn. akt I UK 283/07, nie publ.). Konieczne jest wskazanie argumentów,

które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., sygn. akt II PK 220/08, nie publ.; a także z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3 – 4, poz. 43). Powołanie się na rozbieżności w orzecznictwie wymaga ponadto przytoczenia i poddania analizie rozbieżnych orzeczeń sądów w celu wykazania, że rozbieżności te mają swoje źródło w różnej wykładni przepisu, bądź też przedstawienia argumentów wskazujących, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Skarżący nie wykazali aby na tle znajdujących zastosowanie w niniejszej sprawie przepisów wystąpiły poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem, dostrzeżone w doktrynie lub orzecznictwie. Skarżący nie przytoczyli orzeczeń, które wskazywałyby na rozbieżności w wykładni znajdujących zastosowanie w rozpoznawanej sprawie przepisów ani nie wykazali, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Powodowie nie wykazali także celowości dokonania wykładni przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej. W związku z tym nie można przyjąć, że występuje wskazana przez stronę powodową potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Okoliczności sprawy nie wskazują na występowanie innych przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania.

Z przytoczonych względów należało odmówić jej przyjęcia do merytorycznego rozpatrzenia (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Odpowiedź na skargę kasacyjną została złożona po upływie terminu z art. 398⁷ § 1 k.p.c., wobec czego nie ma charakteru odpowiedzi w rozumieniu tego

przepisu i nie uzasadnia przyznania wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego związanych z jej sporządzeniem.